

13.11.2012

Budjettikehysdirektiivin ja budjettisuunnitelmien ennakkovalvonta-asetuksen kansallista täytäntöönpanoa valmisteleva ryhmä**Asettaminen**

Budjettikehysdirektiivin vielä puuttuvan kansallisen täytäntöönpanon sekä budjettisuunnitelmien ennakkovalvonta-asetuksen edellyttämien kansallisten toimenpiteiden valmistele-
miseksi nimetään budjettiosaston ja kansantalousosaston välinen ryhmä.

Toimikausi

Budjettikehysdirektiivin täytäntöönpanon määräaika on 31.12.2013. Määräaika ryhmän työskentelylle on 31.10.2013.

Tausta

EU:n piirissä on viimeisen vuoden aikana hyväksytty tai valmisteltu kolme eri säädöstä tai säädöspakettia, joilla on vaikutusta kansallisen finanssipolitiikan sääntelyyn tai valmiste-
luun:

1. Marraskuussa 2011 hyväksyttyyn EU:n ja euroalueen talouspolitiikan koordinaation tehostamista koskevaan ns. six pack -lainsäädäntöpakettiin sisältyy jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksiä koskevista vaatimuksista annettu neuvoston direktiivi (2011/85/EU) eli ns. budjettikehysdirektiivi.
2. EU:n 25 jäsenvaltiota tekivät 2.3.2012 ns. finanssipoliittisen sopimuksen, joka kos-
kee mm. rakenteellista rahoitusasemaa koskevan keskipitkän aikavälin tavoitteen
asettamista sekä sitä koskevaa korjausmekanismia. Mainituista vaatimuksista tulee
säättää kansallisessa laissa.
3. EU:ssa on vireillä ns. two pack -asetusten valmistelu. Toinen asetusehdotus
(KOM(2011) 821 lopullinen; 23.11.2011) koskee mm. jäsenvaltioiden budjetti-
suunnitelmien ennakkovalvontaa.

Hallitus on antanut eduskunnalle 8.11.2012 esityksen (HE 155/2012 vp), joka koskee fi-
nanssipoliittisen sopimuksen hyväksymistä ja kansallista täytäntöönpanoa¹. Koska budjet-
tikehysdirektiivin vähimmäisvaatimukset ovat osittain päällekkäiset finanssipoliittisen so-
pimuksen kanssa, voidaan myös budjettikehysdirektiivi panna osin täytäntöön finanssipo-
liittisen sopimuksen voimaansaattamislain säännöksillä. Tämän lisäksi voimaansaattamis-
lakiehdotukseen sisältyy asetuksenantovaltuus valtioneuvostolle budjettikehysdirektiivin
eräiden muiden vaatimusten kansalliseksi täytäntöönpanemiseksi.

¹ Hallituksen esitys (HE 155/2012) talous- ja rahaliiton vakaudesta, yhteensovittamisesta sekä ohjauksesta ja hallinnasta tehdyn
sopimuksen hyväksymisestä sekä laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopi-
muksen soveltamisesta sekä julkisen talouden monivuotisia kehyksiä koskevista vaatimuksista.

Edellä mainituista EU-säännöksistä on siten täytäntöönpanematta vielä osa budjettikehysdirektiivin vaatimuksista sekä vielä EU:ssa valmisteltavana olevan budjettisuunnitelmien ennakkovalvonta-asetuksen edellyttämät käytännön toimenpiteet ja mahdolliset lainsäätömuutokset.

Budjettikehysdirektiivi

Budjettikehysdirektiivi koskee mm. seuraavia asioita:

- julkisyhteisöjen kirjanpito ja sen valvonta (3.1 artikla);
- julkisyhteisöjen taloutta koskevien eräiden tietojen saatavuus ja julkaiseminen (3.2 artikla);
- talousennusteiden laatiminen ja sitä koskevat menettelyt (4 artikla);
- finanssipoliittiset säännöt (5–7 artikla);
- julkisen talouden monivuotinen kehys (9–11 artikla);
- julkisyhteisöjen talouden avoimuus ja em. kehysten kattavuus (12–14 artikla).

Osa direktiivin vaatimuksista vastaa Suomessa jo voimassa olevaa lainsäädäntöä (esim. vaatimus julkisyhteisön kirjanpidon suoriteperusteisuudesta ja kirjanpidon valvonnasta, 3.1 artikla).

Direktiivin eräiden vaatimusten kansalliseksi täytäntöönpanemiseksi finanssipoliittisen sopimuksen voimaansaattamislakiehdotukseen on sisällytetty asetuksenantovaltuus valtioneuvostolle (6 §). Sen mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää valtioneuvoston tekemässä julkisen talouden monivuotisessa suunnittelussa käytettävistä julkisen talouden ja sen alasektoreiden tuloja, menoja, alijäämää, velkaa ja muita vastaavia seikkoja koskevien finanssipoliittisten tavoitteiden asettamisesta, tavoitteiden asettamisesta ja niiden saavuttamisen arvioinnissa käytettävistä ennuste-, tilasto- ja muista tiedoista sekä tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeellisten valtioneuvoston toimenpiteiden suunnittelusta. Hallituksen esityksen mukaan asetuksella on tarkoitus säätää direktiivin 9.2 artiklassa tarkoitetuista tavoitteista, ennusteista, kuvauksista ja arvioinneista sekä direktiivin 10, 11 ja 14 artikloissa tarkoitetuista perustelu- ja esittämisvelvollisuuksista koskien niitä seikkoja, joita julkisen talouden monivuotista suunnittelua koskevaan asiakirjaan eli ns. julkisen talouden kehykseen on sisällytettävä. Lisäksi hallituksen esityksessä on katsottu, että asetuksella säädettävällä monivuotisella kehyksellä julkista taloutta voidaan koordinoida direktiivin 13.1 artiklassa tarkoitettulla tavalla. Hallituksen esityksessä katsotaan myös, että finanssipoliittisia sääntöjä koskevat direktiivin 5 ja 6 artiklat tulevat vähimmäisisältöisesti täytäntöönpanuksi jo valtiosopimuksen voimaansaattamislakiin sisällytettävillä, keskipitkän aikavälin tavoitetta ja sen valvontaa koskevilla säännöksillä.

Budjettisuunnitelmien ennakkovalvontaa koskeva asetusehdotus

Budjettisuunnitelmien ennakkovalvontaa koskeva asetusehdotus sisältää säännöksiä, jotka koskevat mm. yhteistä talousarvioaikataulua (3 artikla), tasapainoista rakenteellista rahoitusasemaa koskevaa finanssipoliittista sääntöä (4.1 artikla) ja sääntöjen valvonnasta vastaavaa toimielintä, jota asetusehdotuksessa kutsutaan finanssipoliittiseksi neuvostoksi (4.2 artikla). Asetusehdotus sisältää myös jäsenvaltioiden talousarvioehdotusten sisältöä (5 artikla) ja arviointia (6 artikla) koskevia säännöksiä.

Tehtävä

Ryhmän tehtävänä on selvittää, miltä osin jo voimassa oleva sääntely ja menettelyt täyttävät direktiivin vaatimukset, ja arvioida EU:n finanssipoliittisen sääntelyn kansallisen täytäntöönpanon vielä edellyttämät lainsäädäntö- ja muut toimenpiteet. Tässä tehtävässä erityisesti:

1. Selvittää ja tehdä ehdotus mahdollisesti tarvittaviksi lainsäädäntömuutoksiksi koskien direktiivin 3.2 artiklan vaatimuksia.
2. Tehdä ehdotus talousennusteiden laatimista ja laatimisjärjestelyjä koskevan direktiivin 4 artiklan mahdollisesti edellyttämiksi lainsäädäntö-muutoksiksi (ml. valtiovarainministeriön työjärjestys).
3. Valmistella ehdotus direktiivin 9–11 ja 14 artiklan täytäntöönpanemiseksi tarvittavaksi valtioneuvoston asetukseksi (mm. julkisen talouden monivuotinen kehysasiakirja, sen sisältö ja yhteys nykyisin laadittaviin finanssipoliittisiin asiakirjoihin, kuten valtiontalouden kehykseen, Suomen vakausohjelmaan, peruspalveluohjelmaan ja valtion tilinpäätöskertomukseen).
4. Arvioida, onko valtioneuvoston asetukseen tarpeen sisällyttää lisäksi asetuksenantovaltuuden mahdollistamia säännöksiä niistä suunnittelutoimenpiteistä, joihin valtioneuvosto ryhtyy, jos julkisen talouden kehyksessä asetettuja tavoitteita, tai joitakin niistä, ei saavuteta.
5. Arvioida, millaisia ja minkä sisältöisiä vuosittain toistuvia finanssipolitiikan asiakirjoja valtiovarainministeriössä laaditaan vaadittu seuranta ja raportointi huomioon ottaen.

Valmistelun tavoitteena ovat yksinkertaiset, yksiselitteiset ja käytännönläheiset ratkaisut, jotka mahdollisimman pitkälle kunnioittavat toimivaksi havaittuja käytäntöjä finanssipolitiikkaa koskevassa päätöksenteossa.

Ryhmän tehtävänä on ohjata kokonaisuuden valmistelua, jäsentää asiakokonaisuuksien arviointi- ja valmistelutyö selkeisiin osioihin, huolehtia näiden osioiden valmistelun vastuuttamisesta sekä kokonaisuuden aikataulutuksesta. Ryhmä seuraa myös keskipitkän aikavälin tavoitteen asettamista valmistelevalle ryhmälle (MTO-ryhmä) työtä. Työn etenemisestä raportoidaan tarpeen mukaan talouspolitiikan ryhmälle ja finanssipolitiikan kehittämisryhmälle.

Organisointi

Puheenjohtaja Juha Majanen, budjettineuvos, valtiovarainministeriö

Jäsenet:

Niko Ijäs, neuvotteleva virkamies, Valtiovarainministeriö

Ilkka Kajaste, finanssineuvos, apulaisosastopäällikkönä, valtiovarainministeriö

Mikko Spolander, finanssineuvos, valtiovarainministeriö

Sihteeri Jonna Berghäll, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö

Sihteeri Outi Luoma-aho, budjettineuvos, valtiovarainministeriö

Asiakokonaisuuksien valmistelussa hyödynnetään eri osastojen asiantuntijoita sekä ulkopuolisia asiantuntijoita, kuten valtiontalouden tarkastusvirastoa. Työryhmä ottaa huomioon kuntalain kokonaisuudistuksen talousjaoston työn ja tekee tarvittaessa yhteistyötä sen kanssa.

Hannu Mäkinen
Budjettiosaston osastopäällikkö

Jukka Pekkarinen
Kansantalousosaston osastopäällikkö

JAKELU

Ryhmän puheenjohtaja, jäsenet ja sihteerit